ПСАЛОМ ДАВИДА XXXII.

Чи є що краще, лучше в сьвіті,
Як у купі жити,
З братом добрим добро певне
Пізнать, не ділити?
Яко роси небеснії
На сьвятії гори
Високії Сіонської
Спадають і творять
Добро тварям земнородним
І землі і людям:
Оттак людий благих своїх
Господь не забуде:
Вонарить ся в дому тихих,
В сім'ї тій великій,
І пішле їм добру долю
Від віка до віка.

Т. Шевченко.

ЩО ТАКЕ ПІСТ.

Коли запитаємо нашого чоловіка, як йому тут подобає ся в тім чужім краю, то часто йомка почути таку відповідь: Не дуже добре, ось сьвятий постонько, та чи може його чоловік тут так додержувати як то ми звикли у старім краю? Там чоловік навіть і молоко або яйця в такий час не їв а тут прийде до дому то і рук собі не чує та колиб так ще до того прийшло постити то вже в певностю видержатиб годі.

Коли таке чоловік почує то мимоволі мусить застановити ся що то таке є піст, що він так глубоко в серце чоловіка вріс ся? Заглянувши в історію, знаходимо, що піст не є якоюсь новою видумкою. Він був в серцях людий ще на тисячу літ перед Христом. Від коли люди стали жити на землі, від перших початків свого істновання, они відчували, що над ними есть якесь висше Єство, котрому они, хотяй сего не можуть розуміти, суть віднічальні за всі свої учинки.

Коли чоловік робив зле він відчував, що те зле заслугує на кару а таку кару виконує те Єство, котре не є понятним людскому розумови. Такий чоловік бувши переслідуваний наче якимсь внішним голосом, марнів і гинув. Читаємо в Слові Божім, що Каїн коли тільки видумав поповнити злочин на своїм браті Авелі, змарнів на лици (І. Мой. 4: 6-7.) повсюди відчував, що видуми його суть лихі, та що годі буде утечи від кари за злочин. Такі старались якимсь способом ублагати Бога, щоб дарував їм кару. Щоб осягнути таке прощеннє они змонофилювали свою душу. Они перебували довгі дни на ревних молитвах і щиро благали Бога о прощене їх провини. При ревности своїй, цілком не вертали уваги на потребу тілесну. З того прийшло еврейске слово „цум" яке значить по нашому „піст".

З початку самі люди призначували собі дни, в котрих хотіли впокорювати свої душі. Притім таком з часом стало ся звичаєм здержувати ся і від їди тілесної. Та коли і тим не могли заспокоїти голосу своєї совісти, стали вишукувати якогось иншого сьвітла собу, якиб було можливо засвоєти той внутрішний голос, який не переставав грозити карою за провину. Тепер они думали що причина не успокоєня внутрішного голосу лежить в тім, що они не бачили досить добре Бога а тому Бог не перестав грозити карою за їх гріхи.

З того вийшло, що люди стали вибирати одиниці з поміж себе котріб немали нічого більше до діла, тільки молитись Богови за них і приносити призначені в тій ціли жертви. Тих називали їх „коген" що значить „жрець" або „єрей".

Тепер ідея посту зачала вже переміняти ся. Вже не самі люди призначували собі дни, в яких би хотіли постити та молити ся Богови, але жреці стали назначувати такі дни. Люди помалу зачали забувати на ту покору та на щирі мольби, з яких то колись був піст виплинув. Вже забуто на правдиве покаяне яке мало рабом з постом виплакати, ба з часом такий піст став ся не тільки не корисний, але навіть шкідливий, такі постники зачали приписувати якусь нібито заслугу такому постови перед Богом. Всякі мордерства і утиски з кождим днем множили ся, бо гадали собі, що Бог ради їх молитов і посту не дивить ся на їх переступ. Тому чим дальше тим більше звичай посту в серцях людий закорінював ся, а чеснота житя зменшала ся. Та у Бога се було инакше. У Него такий піст був гидотою а не якоюсь заслугою. Він посилає Ісаію пророка, щоб навчив правдивого посту нарід Його. Ось як він говорить: „Чом оно так, (казали люди) що ми постимо, а Ти (Боже) не бачиш сього? Впокоряємо душі наші, а Ти не знаєш? (Господь через пророка відповідає): „Ось бо в день вашого посту ви ваолите волю вашу, й вимагаєте тяжкої праці від других. Ви постите хиба на те, щоб сваритись та пра вуватись і не милосердною рукою кулакувати других: ви не постите того дня так, щоб голос ваш чуто в горі на небі. Чи се такий піст, який я собі вибрав, день, коли то чоловік впокорює душу свою, похилює, наче тростина голову свою й попіл на веретку підстелює під себе? Чи се назвеш ти постом та днем угодним Господеві? Ось піст, який я люблю: Злійми кайдани несправедливости; розвяжи повязі ярма, одпусти придавлених на волю, і розірви всяку кормигу; поділись із голодним хлібом і введи в хату бурлаків бездомних, як побачиш обідранця, прикрий наготу його, і від однокровного твого не ховай ся (коли твоєї помочи потребує). Тоді сьвітло твоє зорею засьвітить і рани твої скоро ейілять ся, й справедливість твоя буде поперед тебе ходити, а й супроводити ме тебе слава Господня. Тоді ти поклинеш, і Господь вислухає тебе, заголосиш а Він скаже: Ось я! Як же ти ще з з твого займища викинеш ярмо, перестанеш підніматї грізно палец та вже важливо говорити. І голодному віддаєш серце твоє, та нагодуєш душу злиденника, тоді в тьмі в тебе засяє сьвітло, а тьма твоя стане, мов полудне: Господь буде по всяк час проповідником тобі, і буде часу посухи насичувати душу твою, та кріпити, що в неї во да ніколи не всяка." Іс. 58: 3—11.

Тут в навіть Слова Божі взглядом посту, з чого ясно є, що правдивий піст у Бога є коли чоловік старає ся побирати свою підлу натуру; коли його поривас до якого небудь гріха, а він боре ся сам зі своїми похотями, щоб не підлягнути їм; коли чоловік є скушений, щоб другому заподіяти якусь кривду, або зробити якусь неприємність, щоб такі покуси побідити, то треба мати далеко більше сили, як вимагає повздержане від мяса або якої страви. Тому, хто вміє панувати над своєю натурою і опирати ся грішним похотям, той з певностю далеко ліпше постить, як той, що потрафить тільки повздержати ся від якоїсь страви. Чоловікови, якого поривае сильно до горячих напиїв, буває далеко труднійше відмовити собі келішок горівки, чим повздержати ся від мяса. Отже колиб такий чоловік повздержавсь від своєї чарки, то про него можнаби сказати, що він далеко ліпше постить і з більшим трудом, як той, що повздержує ся тільки від їди.

ІСТОРІЯ І СУТЬ ПРОТЕСТАНТИЗМА.

Іван Вікліф (1320—1384) англійского походженя, професор в Оксфорд, був без сумніву одним з найспосібнійших реформаторів, в дореформаційних часах. Вже в 1366 р. він остро виступив проти заїздів папи на Англію. Ідеї його дуже скоро ширили ся поміж народом. Він заперечив папам право до сьвіцкої власти, був приклонником евангельского убожества і остро виступав проти складання великих жертв і податків на ціль папства і церковних достойників. Він казав, що правдива церков, є церков невидима, зложена з призначених, чи вибраних вірних. Сьвяте Письмо є підставою бути відріжнена від видимої церкви. А коли 1378 року двох папів зістало вибраних, котрі вели між собою завзяту борбу о першенство. Віклиф заявив, що лиш один є голова церкви, а ним є Ісус Христос, а папа в роді тах що бороли ся, суть заступниками антихриста. Він знав, що модерном твердженя духовеньства, що оно є висше від сьвіцких, є власть споминання ниви чуда евхаристиї. Тому він ява ся до розібраня сеї власти на підставі Сьв. Письма і розуму, і 1381 р. на зліновано цілої Англії заявив, що наука про чудову переміну евхаристиї є блудна, і повинна бути відкинена. Дальше він заперечив, що церков є непогрішима в справах віри, відкинув непотребу устної сповіди, критикував науку про чистилище, паломництва, почитане сьвятих і їх останків, і казав, що то все є про тиве науці Сьвятого Письма. Він твердив, що в церкві мають бути лише два уряди, сьвященика і диякона. Окрім сих наук він брав велику участь в практичнім поданню народови науки Христової. Замість служби божої, він і його приклонники, зачали проповідувати Слово Боже в церкві, поломах і на улицях, в англійскій мові. Він також надрукував Сьвяте Письмо на народній, англійскій мові.

Число приклонників Віклифа сильно зростало, в його вплив роширив ся далеко поза границі Англії, і сягнуло аж до Чех. Молодий професор праского університету, Іван Гус, 1369-1415) познакомив ся з писанями Віклифа, і за час ширятя його ідеї в Чехах. Іван Гус, був се чоловік великої віри, любитель правди, і незвичайно впливовий на свое окружене, якого знаменитий про повідник. Значна часть мешканців Праги приняла погляди Віклифа, предложені именно Гусом, в 1415 році. Гус засуджений собором в Констанциї, згинув мученичою смертю. Одначе Гус не додав нічого нового до науки Віклифа, окрім хиба того, що він був прихильником причастия під двома видами. В дійсности Гус навіть не був такий радикальний як Віклиф. Гус згинув мученичою смертю, хоч, если би був відрік ся своїх поглядів, був би ощаджений. Одначе Гус мав геройского духа, а совість його не знала викрутів. Коли він станув перед собором в Констанциї, і подібно, коли сто літ пізнійше, Лютер станув перед соймом в Вормс дві ворожі теорії, як уважати Богом даних нам способностий ума, стерли ся зі собою; а ворожнеча їх не скінчила ся і по нинішний день. Становиско собора, що кождий християнин повинен піддати свої погляди під осуд церкви, а на случай потреби, виречи ся їх, є по нинішний день наукою католицкої церкви; а твердженя Гуса, що чоловік є відвічальний перед Богом за цілое жите і свобідне уживане особистого осуду, є і по нинішний день наукою протестантизма.

Одначе ні оден з мислителів тут вичислених, хоч они дали почин многим наукам, котрі відтак стали сутню протестантизма, не зірвав цілковито з наукою католицкої церкви, що до способу спасенія; і через те за тім житеві питаню они радше клонили ся до середновічної церкви, чим до протестантизма. Они не суть отцями протестантскої реформациї, однак они показують як глубоке було бажане якої небудь реформациї істнуючого стану церкви, та як пильно упав духовний стан.

СПРОСТОВАНЄ.

В 14-тім ч. „Канадійского Русина" якийсь Микита, чи Микитюк новоупечений католицкий публіцист критикує д. Воркуна за те, що той подав в „Канадийци" здорові гадки сьв. Письма котрими ясно доказав, що католицизм се не є жадне християньство.

Чи правду писав д. Воркун про се знає кождий християнин, котрий є обзнакомлений з біблією, та я тут хочу доказати що Микита не лише сьв. Письма не знає але також не знає що пише ся в „Канадийскім Русині."

Каже Мик. що пресбитеріяни прогнали д. Бодруга та д. Купчиньского тай так може бути прогнаний Воркун. Се вже за грубо брешеш Микито, і я от тут заявляю публично, що д. Бодруг і д. Купчиньский суть по днесь руско-пресбитеріяньскими сьвященниками, що оден з них проповідує в Монтреалі а другий в Монжав, що оба згадані сьвящ. не були ніколи виклинені з місця.

Се мабуть вразумить Мик. й будучнеш брехати або під чужу брехню підписувати ся.

А. Вільчиньский.

Від редакції.

Всіх наших дописувателів, які прислали дописі, просимо трошки о терпеливість. Сих дописий тепер не можемо помістити в сім числі ані в слідуючім. На першого мая, в день Свободи „Канадиєць" вийде в ювилейнім форматі, тому не думаємо щоб і там знайшлось відповідна скількість місця, але в найблизших числах будемо старатись помістити.

В минувшім числі звернули ми увагу Ілн. Стечишиному ред. „Новин", що кожда людина мусить піддаватись послушеньству законам, чи ті закони суть Божі чи людскі, коли людина має бути людиною і добрим примірем для других. Ред. „Новин" Стечишин замість вдарити ся в груди і старатись направити свій блуд, він бере і відгрожуєсь нам за се в кримінальний спосіб. Цілком так як сей злодій, що вдерєсь до чужої комори і якого поліцай приловив і веде до лавки справедливости. Сей злодій замість оправдати себе і свое поступоване, або приречи свою поправу, він бере і грозить поліцаеви за се, що сей зловив його в чужій коморі і привів його перед лавку справедливости. Погроза злодія поліцаеви, се не є жадне оправдане і погроза Ілька Стечишиного се не є жадне оправдане його проступку. Ви п. Стечишин не грозіть але поправтесь і будьте чоловіком, шануйте закон і людий а будуть они і вас шанувати. Револьвером нікому не гроїть. Памятайте слова Христа, який сказав до Петра в огороді „кто чим воює то від того і гине."

Справді, людина яка має на віру є на все спосібна але памятайте, що Кравченко 9, джулая має повиснути на шнурку, тож опаматайтесь, не йдіть в слід за ним, щоб не булисте його наслідником. Лише п. Стечишин тропки доброї волі і виразумілости свого злочину а уникнете шнурка.

СТАРОКРАЄВА КАНЦЕЛЯРІЯ.

ПОЛАГОДЖУЄМО всі справи кілєсові.
РОБИМО повновсїя контракти купна і продажи, вити дировании, скрипта довжні і инші документа легалізовані через Ц. К. конзулят.
СТЯГАЄМО довги і спадки, а також продаємо добре і скоро маєтки тут і в старім краю.
ПРОДАЄМО шіфкарти на рівні лінії кораблями до старого краю на найліпші і найскорші кораблі.
ПОЗИЧАЄМО гроші на фарми і доми в місті і на провінції.
У ВСІХ справах і злотних ділах пишіть і приходіть на адресу:

STAROKRAJEWA KANCELARYA
10336 -- 96 ST. Edmonton. Alta.

PEACE RIVER CROSSING
будуче найбільше місто на північ від ЕДМОНТОНУ.
МИ ПРОДАЄМО ТАМ НАЙЛУЧШІ ПРОПЕРТИ ПО НАЙПРИСТУПНІЙШІЙ ЦІНІ.
Напишіть або зайдіть по найновійшу мапу.
SMITH BROTHERS LIMITED
EDMONTON 10050 - 101 STREET.
PHONE 4055 -- 6533, Напроти Селкірк Готелю.

Біблії
НА ПРОДАЖ.
Руські, польскі, німецкі, словіньскі, чеські, болгарскі, сербскі, російскі.
гарних оправах.
ЦІНА ВІД 25 до 1.50.
EDMONTON, ALTA.
10336 -- 96 ST.

Досьвідні Будівничі.

Будуємо гарно і тано доми, церкви, готелі і всякі иньші будинки.
Коли хочите щонебудь будовати вдавайтесь до нас а не пожалуєте. Робимо тано, добре а скоро.
Е. А. БУРМАН і КО.
JASPER AVE. WEST.
CATTISTOCK BLD. ROOM 24.

Незвичайна Нагорода.

В Портедж-Ля-Прері маю на продаж 6. лотів які продам дуже тано за готівку, або на легкий виплат.
По близші інформациї зголосіть ся
10336 - 96 ST.
EDMONTON, ALTA.

НАДГОРОДА 20 ДОЛЯРІВ.

Пропала мені на Вастейо кобила, стара, червоно-жовтої краски, на голові лиса. Вага від 15-16 сот. Бренд в формі букви „А". На голові має кантар а на шиї кавалок шнурка. Хтоб повідомив мене де она є або привів ї до мене дам 20 дол. нагороди.
Мій адрес
S. SHAPKA.
P. O. WAHSTAO, ALTA.

ХТО БУДЕ ЩАСЛИВИЙ.

Маю на продаж два гарні лоти в CENTRAL PARK. в АТАБАСКА.
Лоти високі і сухі. Оба лоти продам за 50 дол. готівки а решта на два роки на виплат і то без проценту. Хто купить їх зробить гроші.
ЗГОЛОСИТИСЬ 10336 - 96 ST.
EDMONTON, ALTA.

РУСКА БУЧЕРНЯ І ҐРОСЕРНЯ

Зайдіть, а все там дістанете тано і добре, як: Овочі сьвіже мясо, вудженину і старокраєві ковбаси з чісником.
S. NYCHKA. 10315 -- 96 ST.
EDMONTON. ALTA

Canadian Farmer
Doc 3656.

Народно-моральний ДВОТИЖДНЕВНИК
Річна передплата і долар.

Канадиець

UKRAINIAN COLLECTION
Newspapers & Periodicals

Виходить 1 і 15 кождого місяця.
Адреса Редакциї:
10336 -- 96 ST.
Edmonton, Alta.

РІК III. Ч 10. 15. МАЯ 1914. EDMONTON, ALTA. 15. OF MAY. 1914. VOL. III. NO. 10.

Канада.

ЕДМОНТОН.

В місті Ед. відбудуть ся кінські перегони від 22 до 28 мая на повистаковій вгоні.

Майор Мекнамра не хоче сего року в місті робити пейвінгу. Каже, що лучше сї гроші обернути на що иньше, бо сего року буде сухе літо і ніхто не завважав, що нема пейвінгу.

От що за розумне слово.

Міска рада змінила тепер ціну їзди на стріткарах. Діти дістануть за 25 ц. десеть тікетів. Робітники за 25 ц. 8 тікетів, на всі можуть їхати лише рано від 5 до 8 год. Всі прочі платять рівно 5 ц.

Хотяй Ед. що до скількости населеня в Альберті стоїть на другім місци, то що до учащаючої молодіжи до школи стоїть на першім. В місяци цьвітни в місті ходило до школи 7748 дітий.

В місті Калґарах число учащаючої молодіжи є около 500 меньше.

В місті Едм. почато будову нової касарні для 101 реґіменту на ул. 108.

Будова має коштувати 280,000 дол. Ширина будинку виносить 174 а довгота 240 фітів. Весь будинку має бути сталеве. Будова має бути скінчена еще сего року.

Дня 11. мая була в місті демонстрация в якій взяло участь поверх 600 робітників. Аранжерами демонстрациї було І. W. W.

Демонстранти були головно чужинці, які володіють англійскою мовою дуже слабо або нічого. І се власне головна причина, що таке велике число є в місті безробочих. Коли, який робітник є без роботи, але уміє говорити по англійски, такий легко собі знайде роботу і кождий такого прийме до роботи. Коли не уміє язика, ніхто його не хоче приняти, бо має другого, що знає язик.

Тому нехай се буде наукою для наших байдужних людий, які в осени і зимою волять стратити час в пулруми чи барі, як вчитись до науки научитись англійского язика і поправити свою долю.

В Альберті є 2338 компаній. Сума гроший, якою сї компаниї оперують виносить около 348 міліонів дол.

700 миль залізної дороги задумує збудувати сініарська компанія в провінциї Альберти. На сю ціль компанія віддожила вже 11 міліонів долярів.

Правительство Альберти зменшує бари. І так в Ветаскіїн, де було 4 готелів, правительство дві бари замкнуло, а двом позволено до якогось часу дальше провадити бізнес.

В місяци лютім сего року приїхало до Канади 6808 імігрантів. В 1913 році того самого місяця прибуло було 12348 імігр. то є майже в двоє стільно що сего року. За се в літі сего року сподіють ся найбільше імігр.

Нова залізнова компанія задумує будовати залізну дорогу в північній Альберті. Інжінери виїхали вже до поміру.

Ся компанія задумує будовати галузи з Атабаски на північ, в Прінс Альберт на північний захід і з Піс-рівер на всхід.

ПРОСТРІЛЕНИЙ АРЕШТАНТ.

В Менланд хотів якийсь Італієць Гордія втечи з арешту.

Canada's New Governor-General

Князь Александер з Тек.

Новий Канадийский Намісник.

Підчас міни сторожі він вибіг з будинку і почав втікати. Се побачив сторож і щоб задержати арештанта, вистрілив два рази в гору, а коли той не послухав, сторож вистрілив третий раз і зранив його тяжко. Чоловік той був засуджений на три місяці; два місяці вже відсидів.

Кажуть, що на сьвіті стає чим раз меньше чесних людий, одначе річ мається, зовсім противно, що кождого може переконати от сей випадок.

Кілька тижнів назад арештували детективи одного чоловіка Реншава, в Форт Джордж за се, що сей продавав алькоголь в Мірор Лендінґ. В той сам час вода перервала G. T. P. лінію. І детективи ніяк не могли доставити арештанта до Едмонтону. А що детективи мали богато еще до й роботи в иньших околицях, то їм сей арештований Реншав був великою перепоною. Тоді они кажуть йому злонити 75 дол. кавциї і кажуть йому самому, щоб він старавсь перейти через розбурхаючі води і дістатись до Ед. і зголоситись до Ед. властий. Сей випущений перейшов щасливо через воду і прибув до Ед. де його і засуджено.

Чим не гарний сей примір сьвідомости своєї вини і людскої чести.

G. T. P. і C. P. R. мають будовати в Торонто спільну станцію яка буде коштувати від 12—15 міліонів дол.

Минувшого року побудовано в В. С. 750 миль залізної дороги. Сю дорогу побудовали G. T. P. і C. N. R.

Минувшого року випродуковано мінералів в Канаді на 144 міл. дол. то є 7 процент більше як в 1912 році.

Перший ероплан в Канаді який буде перевозити пасажирів, побудовано в Торонті. Сим ероплином мається перевозити людий в торонтоньскім заливі з одного берега на другий.

НОВА ФАБРИКА В ЗАХІДНІЙ КАНАДІ.

Недалеко Medicine Hat буде Dominion Harvester Co. перину фабрику рільничих знарядів. Фабрика буде коштувати 750.000 дол. і буде занятих 500 людий.

НОВИЙ НАМІСНИК КАНАДИ.

Теперішний намісник Канади уступає, а на його місце має стати намісником князь Александер, брат англійскої королевої Марії. Новий намісник є еще досить молодий, бо має 45 літ і має одного сина і дочку.

Горожани міста Торонто мали великий мітинг проти айриш свого „гом-рулу".

Вмітінґу взяли участь поверх 15.000 тисяч осіб між якими були майор міста міністри і прочі визначнійші горожани. На вічу відчитано телеграму від Карсона провідника протестантів в Ульстрі, який в своїй телеграмі питаєсь, чи Канадійці поможуть йому в разі потреби. Всі присутні по перечитаню сеї телеграми занили „ее".

ЗГОРІЛА ШІФА.

З пристаний в Галіфакс бачили оноді на морі горіючий корабель. Одинокий вістку одержав департамент пристані, се була телеграма: „живо бо горимо". Що се за шіфа поки що не знати. Корабель Сейдліц з Бремен приплив був до горіючого корабля, але дим так покрив цілий корабель, що не годні були навіть відчитати назви корабля. Він мав горіти вже від кількох днів, а з людий не видко було нікого.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГОМСТЕДОВЦІВ.

В гомстедовім законі пороблено деякі зміни в користь гомстедовців і так:

Доси закон вимагав, щоби гомстедовець зорав скількість фарми, нім дістане патент, а теперішний позваляє замість того тримати худобу і то першого року пять штук, другого десять, третого шіснайцять. Тоді по трох роках може дістати патент.

Що до премиции, то замість по 6 літах гомстедовець може зложити аплікацію о патент по трох роках: процент від належної суми знесено. Коли не заплатить в трох роках і надає продовжена на шість літ, тоді платить 5 процент від належної суми. Фарми при воді, якої силу можна використати, не будуть до роздачі. Їх затримає держава для себе.

БІЙКА В ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ.

Montreal, „Недавно в місцевій православній церкві стала ся така подія: В церкві є невалика каса і ось церковним старшинам захотіло ся поглянути, чи все там в порядку. Показало ся що брахує 5 долярів. Касієр обмаловував старосту, що сей вкрав, а староста касієра. Зачали ся сварки. Від слова до діла недалеко. Тож почали ся вже їмно переконувати кулаками. В церкві в сю пору було трохи людий, котрі сповідали ся. Всі вони були євні, бо наші „рускі" люди пізідають, що „у пиного чоловіка більше відваги, щоби говорити з попом". А шинки бійку лише подай. Зараз прискочили всі до старости та до касієра „помагати". Бійка двох хлопів переміпила ся у загальну бійку. Навіть сей, що сповідав ся, відскочив від сповіди, а прийшов помагати бити ся. Бійка була така завзята і страшна, що він навіть не мав сьмілости приступити до „церковних войовників". Хто знає на чім булоби скінчило ся, як би до церкви не була увійшла завізвана поліция, котра палками розігнала „руссних" з дому Божого та перешкодила їм „вияснити справу", де поділо ся 5 долярів. Тепер коло церкви стоїть поліцийна сторожа.

НОВИЙ ЛОТОЦЬКИЙ.

Ще не забула ся історія Лотоцького, а вже виринула друга подібна історія. Аґент корабельної компаниї Едвард Варшавський, що мав свій офіс на 834 Мейн стр. в Вінніпеґу, зник з Вінніпеґу полишаючи за собою чимало гріхів. Люди подавали гроші на шифкарти, та нині ні гроший, ні шифкарт. Кажуть, що навіть дехто давав йому гроші на схованок, яко доброму чоловікови, наче до безпечної каси. Легковірних людий в богато, і завсігди для Лотоцьких знайде ся поживи. І так буває, що добрий, бідний чоловік робить і тяжко працює, а знайде ся оден безсовісний чоловік і богатьох ошукає.

Сьвіт.

ДЕПОРТАЦІЯ ДО ГАЛИЧИНИ.

Василь Сарик хотів в дорозі до Братфорд заподіяти собі смерть. Присутні до сего не допустили. Еміграційні власти признали Сарика божевільним і завернули його до Галичини.

ПОВИЛИСЬ В ЦЕРКВІ.

Доносять нам, що греко-католики з Фелцес, Па. забажали доконче обчистити себе з гріхів, коли отже вдали ся з просьбою до епископа щоби їм назначив сповідника. Епископ дбалий о спасеня вірних греко-католиків вислухав їх просьби і приелав їм зараз аж 3 сповідників, бо час до Великодня вже був не довгий. Та якось декотрим греко-католикам не злюбив ся оден зі сповідників і вони хотіли його з церкви викинути. Другі знов греко-католики обстали за викидуваним сьвященником і як при таких оказіях звичайно буває, счинала ся з церкві бійка.

БАТЬКІВСКА ЛЮБОВ.

В Кеногша, Віс. радний міста Герберт Томсй дав собі спустити кварту крови, щоб вибавити свого трилітного сина від неминучої смерти. Коли лікарі заявили батькови, що син його мусить умерти, бо не має крови, удав ся зажурений батько до шпиталю де казав розтяти собі жилу і получити з жилою свого любимця. В сей спосіб кров з організму батька перейшла в тіло сина. Операція удала ся, синок подужає і як впевняють лікарі, неба вом прийде цілком до себе. Батько сейчас по операциї удав ся до свого бюра, де розказував з вдоволенєм, що не відчуває най меньшого болю, ні ослаблена а також не відчуває браку тої кварти крови, яку з любови віддав своїй дитині.

НЕЩАСТЄ ВІД ГОРІВКИ.

З Реймонд, Ваш., пишуть нам: Тому два місяці лучила ся тут така подія. Оден Литвин віддав ся налоговій пиятиці так, що по короткім часі стратив апетит до їди й одного вечера пійшов до шпиталю, з котрого вже більше не вийшов, бо на другий день рано вже віддав Богу духа. Подібна подія лучила ся тут в сім тижни. Самож оден Литвин через два тижні так собі віддивав, що 18-го с. м. цілком з розуму війшов. Лікарі признали, що мозок сильно потерпів від затровля організму алкоголем. Лікарскі заходи коло приверненя мозкових нервів до нормального стану показали ся безуспішні і нещасному Литвинови грозить неминуча смерть. Подаю се до відома усім Русинам, аби відтягали від горівки усіх тих своїх братів, котрі добровільно нищать свое здоровле, сей найбільший скарб чоловіка, або таки приносять горівці в жертву свое молоде жите. Проч з горівкою, сим найбільшим нещастем людскости! —

ВІЙНА З МЕКСИКОМ.

Три полудневі републики Аргентина, Бразилія і Чіле взяли на себе обовязок погодити Злучені Держави з Мексиком і не допустити до дальшої війни. Президент Вилсон дуже радо згодив ся на се предложене, так само згодив ся на него і Гуерта. А тепер заходить питане чи ті посередники потрафлять знайти такі услівя, на котрі і Америка і Мексико могли би згодити ся. Одним з найперших условий є, що Гуерта має уступити. Чи згодить ся він на се і чи уступить він на се і чи уступить він щоби не допустити до дальшої війни? Президент Вилсон має велику надію що буде мир, але є много міністрів, котрі не вірять що мир можливий і котрі всіма силами друть наперед воєнні приготовання.

Найважнійшим кроком в напрямі приготовань воєнних було те, що генерал Фунстон на чолі сухопутного війска 5000 людей висів в Вера Круз і обняв начальну власть над тим містом.

Зі всіх сторін Мексико чужинці, переважно Американці і Німці утікають перед війною. З деякими чужинцями Мексиканці дуже строго обходять ся. Многих з них арештують і пендержують в вязницях. Партія зложена зі сто десять Американців мусіла заплатити 250 тисяч песос за поїзд, котрий привіз їх з глубини краю до міста Мексико, а відти мають удати ся до Вера Круз. В послідній хвилі прийшла вість що партія Американців зістала замордована в Кордобі через Мексиканців. Вість та не з потвердилась.

Під теперішню хвилю є дуже мало чужинців на мексиканській землі. Послідними часами кинули ся поміж утікаючих вісти, і американскі власти находять ся в дуже прикрім положеню, бо серед такого переполоху годі устречи перед розширенєм тої заразливої хороби.

Що неділі в вечер о пів до 8. відбуваесь
ЄВАНГЕЛЬСКЕ БОГОСЛУЖЕНЄ
Зайдіть
МИ ВСІМ РАДІ.
На конарі Кіністіно а Боял.

Виходить 1 і 15 кождого місяця.

АДРЕС:

Канадиєць

THE CANADIAN
10336--96 ST. EDMONTON, ALTA.

Передплата на рік виносить . . . . $ 1.

Видає Спілка „Канадиєць." Число Телеф. 6344.

Редакция приймає всякі оголошеня по умірковaній ціні: по близші інформациї пишіть до Редакциї.

Гроші можна посилати в реґістрованім листі, або через експрес, або на Money Order з карточкою, котру дістанете на почті, бо ні експрес-ордера треба в листі післати до Редакциї, бо без тої карточки не дістанем грошей.

Містимо всякі дописи— відносячі ся до житя - бутя нашого народу в Канаді. Дописей з нападами на поодинокі особи не містимо—хибаб они мали загальне значінє.

„НЕ МАЛА БАБА КЛОПОТУ, ТА КУПИЛА СОБІ ПОРОСЯ."

(Народна приповідка.)

Така сама річ мається з департаментом просьвіти в Альберті. Закортілось мати конче трохи клопоту, тай видав „Скул ордінанс" на такій мові, якою не говорять навіть ті, які сей „Скул ордінанс" друкували. Департамент оправдуєсь сим, що він віддав до друку „Шкільні приписи" на рускій мові, то є на такій, якою говорять поверх 35 тисяч українських поселенців в Альберті. Але ті, які мали друкувати сі „Шкільні приписи" то є „Рускій Голос", який друкуєсь мішаниною всіх славянських мов на кулї вемекій, на свою власну руку надрукував сі „Шкільні приписи" такою самою мішаниною. Коли дійсно „Рускій Голос" поступив собі в такий кримінальний спосіб, то повинен би за се відповісти, бо тут ніхто не знав, хто друкував „Шкільні приписи", але всі знають, хто його видав і цілу відвічальність понесть департамент просьвіти.

Ми одержали сими днями около 8 примірників, які прислали нам люди з кольоній з ріжними запитами. „Що оно таке? По що оно? Чи то ті рускі приписи, які нам обіцяно? Чи не мож би де дістати тлумачів до сего „Школьного Зборника? і т. д." І як ся приглянутись близше сим запитам, то таке приходить ся до переконання, що пословица „Не мала баба клопоту" і т. д. має тут велике застосоване. І всякі фарбовані одобрення і піар базні доміри департ. ан з Востоку і Гарі Гіл не мають вартости, бо народ ще не знає „що оно таке" і питає за тлумачами до них, бо не розуміє сеї мішанини. І щож скажуть на се сі оранжери одобряючих віч, що се така мова, яку они розуміють, що се надруковано такою самою мовою, якою вчили їх в австрійських школах! Чим сі самі питанки не бють їх по лици, як підлих демагоґів, які стараються ошанити і одурити департамент просьвіти, звести його в блуд і тим самим збурити всіх українських переселенців проти правительства і департаменту.

А тепер придивім ся, яка шкода є з такого кроку департ. просьвіти. Насамперед, як ми вже сказали ніхто тої мови не розуміє бо се не є жадна мова. Наш поселенець замість помочи має лише клопіт, бо тут йому посилають як руский перевід з анґлійского оріґіналу, а він знаходить, що він меньше перевід розуміє як сам оріґінал, а декий навіть не знає що се є і відсилає його куда може бо думає, що се може якась компанія післала йому цінник машин, за який опісля схоче заплати. (На сім місци ми хочемо звернути увагу, щоб нам до редакциї не посилали бо нам їх зовсім не треба, а нехай посилають туда звідки дістали.)

Департамент просьвіти зістав жертвою містифікациї і то досить брудної. Департамент був доброї волі помочи людям і обзнакомити їх зі шкільними приписами, але при своїй добрій волі впав жертвою лихих людий, які зробили з него політичний маневр для своїх брудних цілий.

Українські переселенці в Альберті такого жарґону, яким є надруковані згадані „Шкільні Приписи", не розуміють і не думають його тут в Канаді вчити ся. Они є горожанами Канади а не Сибіру і їм треба учитись і знати канадийский язик а не якусь сибірську тарабанщину. Тому департамент повинен, коли не дає переводу на чистій українській мові, якою переселенці говорять, то повинен дати на анґлійській мові, то є державній, яку кождий канадийский горожанин є обовязаний і мусить знати. Коли нехай наш поселенець не розуміє анґ. мови з початку як слід, то при помочи помічників і словарів він не лише що зрозуміє, але що більше, що той спосіб є дуже легкий і доґідний до науки анґ. мови, якої йому конечно потреба, як канадийскому горожанинови. І наш поселенець се дуже добре розуміє, що анґлійска мова йому конечна, бо без неї так як сирота без родичів.

ДО ВСІХ БРАТІВ ГР.-КАТОЛИКІВ НА ШИРОКИХ СТЕПАХ КАНАДИ.

„У волі ж отсе, котрою визволив нас Христос стійте і під ярмо неволі знов не піддавайтесь".

Послан. Ап. Павла до Галат 5 гол. ст. 1.

Возлюблені Наші Братя!

З горячою вірою, з чистою любовю і з бажанєм добра, ми парохіяни гр.-католицької церкви в Борщеві, в провінциї Альберті, звертаємось до вас зі слідуючими словами:—

Як відомо вам всім, Дорогі Наші Братя, що Преосьвященний епископ Н. Будка відкинув наші домагання в справі скликання загальної конвенциї для обговореня церковних справ і урядження нових статутів, користних як для робітників в Сп. Державах (позичених від епископа Ортинського), але для нас фармерів в Канаді.

Просьбу нашу епископ відкинув і в додаток прислав нам „пастирський лист", в якім звучало так: „Не пхайте свого носа туда, где не треба!" Сі слова прочитані сьвященником на амвоні, подібно мов громом поразили нас... Ми не могли сподівати ся, що Преосьвященний так привитав нас, — ми вірили, що голос народа, то голос Божий, бож предків они самі нас так навчили, а тепер, коли ми зрозуміли значінє сих сьвятих слів, повалили голосом Божим, то Преосьвященний епископ й не хоче того слухати...

Не пхайте — каже — свого носа!!!..

Всякий із Вас, дорогі братя, розуміє, що сі слова значать, а найбільше, — що вийшли від пастиря стада Христового...

Ще-нас не злапали, а вже бють, — а щож буде тогди, як ключі від наших церков опинять ся в їхніх кишенях? Тоді вже не сьмій і писнути, бо не твои права. Ти хлоп! Ти нерозумний! Ти маєш слухати наказів з гори; — церков тобі замкну, без сповіди умирати будеш!!!

Народе Християнський! Чи нам доля судила тільки бути рабами?! — Чи ми, вільні горожани Канади, не маємо права заряджувати своїми маєтками самі, без опікунів?!... Чим маємо свою кроваву працю віддати в руки не труджених людий і принити такі права, які користні лише для них, а не для нас, сьвідних обивателів сего краю?... Ні!... Тисячу раз ні! — сьвяті апостоли не бажали записів церков від тих людий, котрим голосили слово Боже, — по-щож владики наші вимагають сего? Хибаж їм не все рівно голосити правду Божу чи в їхнім будинку, чи в нашім?!... Братя во Христі, подумайте!.....

Дійсно їм однаково проповідати слово Боже, — та не однаково буде кричати на нас, бо в своїй хаті своя права!... Тому возлюблені наші братя, взиваємо вас своїми горячими від любови серцями: „Стійте за істину- а Господь допоможе вам".

Скликайте віча на своїх округах і домагайтесь свого, бо нас ніхто не подба, як ми сами руки опустимо. Домагайтесь від Преосьвященного оденкося помоги сьвященників, домагайтесь зміни статута, бо сей, який хотять накинути нам, есть шкідливий.

Преосьвященний захвалює його з цілою силою, каже, що ліпшого не може бути (?). Се мабуть тому, що владика не трудись над ним, а позичив собі у приятели в Сп. Державах.

Сей послідний наробив клопоту в Сп. Державах — наробить і тут, як лише приймем його.

Братя дорогі, погляньте на Стейти, прочитайте „Свободу", а там побачите як сильно добрий статут Ортинського.

Чому нарід бунтуєсь против него, наколи він добрий? Чому сьвященники-народовці виступають з диспенції Ортинського і голосять народу, що „Вас обманюють! Статут добрий, але не для вас, лише для духовеньства"... Чому?...

Народе свобідний, відкрий очі і приглянь ся! Пізнай те зло, яке тобі окрашують лише зверху добром, а там в середині повно мук, терпінь і наказів неволі, ще гіршої від тої, яку ми покинули за океаном.

Просніть ся братя! Вставайте і боронїть свою працю, облиту потом і ріжними нещастями на початку нашого житя тут за морем.

Парохіяльний уряд гр.-кат. церкви в Борщеві, Алта.

Стефан Ґара, предсідатель; Михаїл Павлій, касієр; П. Комарніцкі — Марко Тимчук, тростії; Панько Засієбіда, секретар.

АЛЬКОГОЛЬ - СЕ РУЇНА.

Приглядьтесь сему образкови а пізнаєте, що він представляє. Будинок, се — бари, медвідь се — алкоголь, коні, се — добро і сила чоловіка, якою він може придбати собі все, що йому потрібне до житя.

Тимчасом з бари вилазить медвідь-алкоголь і хоче гризти вищеся-смерть. Тепер, щоб оборонити коні, треба вбити медведя. І чоловік стоїть задумавшись, коли не вбю медведя, то він убє мої мої коні, а збідню, не буду мав чим заробитись і заробити собі і своїм дітям на кусок хліба. Медвідь се все для сі вартости для мене а коні се моє богатство.

Тепер панове читачі бачите, що алкоголь може зробити для вас. **КОЛИ ВИ ЙОГО НЕ ВБЕТЕ, то є КОЛИ ВИ ПЕРЕСТАНЕТЕ ПИТИ ЙОГО І ТИМ САМИМ ОХОРОНИТЕ СВОЄ ДОБРО, СВОЇ КОНІ, СЕБЕ І СВОЇ ДІТИ.**

Я АЛЬКОГОЛЬ.

Я є найбільший злочинець в історії.
Я вбив більше людий, як згинуло на поля битв сьвіта.
Я перемінив многих людий в диких звірята.
Я учинив мілїони домів нещасливими.
Я перемінив многих надійних хлопців в безнадійних дармоїдів.
Я вигладжую дороги до упадку безчисленним мілїонам.
Я чиню мудрих людий дурнями, а веду дурня до його жерела!
Я ставляю засідку на невинних.
Опущена жінка знає мене, голодні діти знають мене, родичі, котрих дитя згинуло, їх сиві голови в смутку, знають мене.
Я знищив мілїони і буду нищити дальше.
Тому пізнайте мене, хто я є.

Моє імя: АЛЬКОГОЛЬ!

ЧИТАННЯ НА НЕДІЛЮ.

ЯСНО СЬВІТИТЬ ОТЦЯ МИЛІСТЬ.

Сьпіваєсь як: Let the lower lights be burning.

Ясно сьвітить отця милість
З Його ласки вічної,
Так як огонь прибережний
Серед бурі нічної.

Хор. Нехай сьвітить жите наше;
Для всіх впавших у гріхах,
Щоб ніхто не пропасть свою
І прибили к'берігах.

Темна ніч многих обняла.
Буря стогне і реве:
Кождий грішний марне гине
Як до сьвітла не прийде.

Хор. Нехай сьвітить і т. д.

Піддержуймо сьвітник брате,
Щоб він горів, не згасав,
Щоб ніхто в гріхах не згинув
Жите вічне з нами мав.

Хор. Нехай сьвітить і т. д.

БОГАЧ І БІДНИЙ.

Золоті слова: **ХТО ЧУЄ КРИК І ПЛАЧ УБОГОГО БАЙДУЖНО, ТОЙ САМ КРИЧАТИ МЕ, Й ВИСЛУХАНИЙ НЕ БУДЕ.** (Пр. Солом. 21. 13.

19. Один-же чоловік був заможний, і одягавсь у кармазин та виссон, і жив що-дня пишно.

20. Убогий же один був, на імя Лазар, що лежав перед ворітьми його ввесь у струпі,

21. і бажав погодуватись окрушинами, що падали з стола богатирського; тільки ж і собаки приходячи лизали рани його.

22. Стало ся ж, що вмер убогий, і перенесли його анґели на лоно Авраамове; умер же й багатир і поховали його.

23. І в пеклі звів він очі свої, бувши в муках, і побачив оддалеки Авраама, й Лазаря на лоні його,

24. І покликнувши він, каже: Отче Аврааме, помилуй мене та пішли Лазаря, нехай умочить конець пальця свого в воду та прохолодить язик мій; бо я мучусь у полумї сьому.

25. Рече ж Авраам: Дитино, спогадай, що прийняв єси добре твоє в житті твоїм, а Лазар так само лихе: тепер же він тут утішаєть ся, а ти мучиш ся.

26. Та ще й до того, між нами й вами пропасть велика утвердилась, щоб котрі схотїли перейти звідсіля до вас, не здоліли; ані звідтіля до нас не перейшли.

27. Каже ж він: Благаю ж тебе, отче, щоб післав його до дому батька мого;

28. маю бо пять братів: нехай сьвідчує їм, щоб і вони не прийшли у се місце муки.

29. Рече йому Авраам: Мають вони Мойсея і пророків; нехай слухають їх.

30. Він же каже: Ні, отче Аврааме: тільки ж, коли б хто з мертвих прийшов до них, покають ся.

31. Рече ж йому: Коли Мойсея і пророків не слухають, то, коли б хто й з мертвих воскрес, не повірять віри.

Бідний чоловік, якому на імя було Лазар голий і нагий, голодний і обдертий, покритий струпами лежав у ворїт богача і був би радий пожививтись хотяй окрушинами; але і сего йому не давали. Лише пси приходили і лизали його рани. Аж тут приходить смерть і забирає зі сего сьвіта так бідного як і богатого. Богатий іде до місця мук і терпінь в бідьва Лазар іде в місце щастя і радости.

Богач серед терпінь виносить очі до Авраама і просить його, щоб Лазар умочив хоть палець свій в воді і усмирив його терпіння. Авраам відповідає, що заслужив ти собі, се й маєш. Тоді богач просить, Авраама, щоб він післав кого до його пятьох братів, які він полишив на землі, щоби їх напімнути, щоб жили чесно і побожно, щоб і они за свої діла не дістались там где він є.

Але Авраам каже „мають они Мойсея і пророків нехай слухають їх" а коли они їх не слухають то они не послухають нікого і звідси.

Тепер придивім ся житю богача і житю Лазаря.

Богач гарно вбраний і в дорогі шати, украшені всякими дорогоцінностями. Його жите безжурне і повне роскоший. Його ціле жите се одна мандрівка від одного стола до другого, заложеного всякими їдами і напитками. Поринувши в сих роскошах, забуває він на бідних і потребуючих, забуває він на Бога і Його заповідь. Він на бідного дивить ся з погордою, як на раба свого. Він по смерти навіть серед мук, еще дивить ся на Лазаря як на свого слугу і хоче його уживати на се, щоб той навіть з пеклі носив воду йому і усмиряв його муки. Ми бачимо, що богатство богача довело його до зарозумілости і бездонної гордости.

Тепер подивім ся на Лазаря. Він вбогий, нагий, обкритий не одежиною а гниючими струпами. Не жиє в богатій палаті, але лежить під воротами богача, голодний радби поживитись хоть окрушинами, які падуть зі стола богача. Він вмирає і іде до місця радости, і іде на лоно Авраама. Не йде він тому, що бідний і нагий, але йде тому, що він не гордий був а смирний, йде тому, що він будучи бідним не попадає в зарозумілість, не забуває на Бога і Його заповіди. Його бідность є його спасенєм, бо хто знає, чи він будучи богатим бувби не забув на Бога так само як і сей богач і хто знає чи не знайшов би ся він був там де знайшов ся богач тепер.

З нинїшної науки ми бачимо, що Господь всіх терплячих і смирних нагороджає а зарозумілих і гордих карає і то тяжко. Лазар, стільки зазнав горя і наруги, зістає в кінци вивисшений і нагороджений. Так само сталось і з Йосифом, якого Господь вивів з вязниці скинув з него кайдани і кладе його паном над його колишніми ворогами.

Як Бог не забув за Лазаря і Йосифа, так само він не забуде і за тих, що люблять, Його своїм серцем і мають в своїм серці духа покори і терпеливости.

(Маттей 5. 5.) **„БЛАЖЕННІ ТИХІ, БО ТАКІ ОСЯГНУТЬ ЗЕМЛЮ".**

До читаня недільної науки і зрозуміня її, потреба Вам конечно Біблії, яку можете дістати у ред. „Канадийця" за 1 доляр!!!

НАУКА.

ЧИ РИБИ СПЛЯТЬ?

До сеї пори була загальна думка, що риби ніколи не сплять. В найновійших доперва часах учені переконали ся, що риби уживають сну, на повечного спочинку. Досліди над сим питанєм переведено недавно, в новій морській акварії, в Мадриті, головнім місті Еспанії, де на великій скількости всіляких морських риб учені доглянули, що риби уживають сну, з виїмком не многих тільки пород, які ніколи не сплять, а безперерывно днем і ночию вганяють по воді, глядаючи без утоми за поживою.

З ЦАРИНИ НАУЧНИХ МРІЙ.

Лучило ся недавно в Парижи, що якась пані, чуючи, що зближає ся конець її житя, прикликала до себе перед смертию звістного астронома Флямаріона і сказала до него: „Хочу записати ціле своє майно тому, хто винайде комунікацію з планетами". Візіонер повалыіта розсьміяв ся: „Заберіть майно до гробу — винахід неможливий". — „То нехай возьме його сей, хто докопає ся до середини землі." — „І такого не буде, бо і до сотної части пори нашої землі не дійдуть найглубші тунелї". — „Отже нехай буде моїм спадкоємцем винахідник штучного золота і брилянтів". — Такі були лише в старих повістях. Новочасний Мефіто вже ся все шадреєм". — І пані померла без запису.

СОНІШНІ ПРОМІНІ ЗАСТУПАЮТЬ ПОЖИВУ.

Француський учений Мірамонд де ля Роке предложив француській академії висліди своїх студий роблених в Альжирі під впливом сонця. Помістив в клітці виставленій на сонце кілька морських свинок і відповідно до сили сонця зменшував або побільшував їх поживу, зимою давав їм овес, числячи 4 грами на кождих сто ґрамів їх ваги, на весну по три, літом лише по два. Хоч зменшував поживу, свинки не тратили ані на вазі ані взагалі не відчували сеї зміни. Роке переконаний, що зменшене поживи винагороджувала їм сила сонішних проміннів. Каже, що причиною, що на півночи люди більше їдять є ослаблене сонішних промінів і що їх сила заступає вповні обфітьсть поживи і так покріпляючо ділає на організм.

ЗЕМЛЯ.

Terra incognita. Американські вчені подають, що ціла восьма частина землі ще нікому не знана. Ся частина має обширу 7 мілїонів анґлійських квадратових миль. З того 200 тисяч припадає на оба бігуни. Решта припадає головно на Азію, Америку й Океанію. Найбільше трудностий представляє дослідженє пустині Дгана в Арабії, де на просторі 200 тисяч анг. миль не має — як догадують ся — ні іні зеленї ані води. Також Нова Ґвінея в части не знана. Тут не так сама пустиня, як передовсїм людоїдні племена не допускають подорожників. Також ціла четверта частина Австралії ще не прослїджена. В полудневій Америці в в Перу і Коломбії простори, на яких ще не стояла нога білого чоловіка. Тут перешкодою є фебра, їдовиті гадини і муравлі.

РИБА В ГЛУБИНІ ШІСТЬ ТИСЯЧ МЕТРІВ.

До недавна сумнівались учені, щоби в незмірній глубині морській були які животини. Думали они, що сильне тисненє води і брак сьвітла не допустять там жадного житя. Сей сумнїваний погляд нині вже з виленений. Француська часопись „Біолотін", яка містила висліди студий океанів, подає: Князь Монако, який є великим знатоком і дослідником морського дна, зловив зловив рибу в глубині 6085 метрів, що дотепер нікому не удалось. Тіло тої риби є грубе, на передній части є грубше. Ціле покрите дрібною лускою, кріпко вросло в скіру. Риба є цікава тим, що всі ости груди суть волокнисті і свобідні. На хребті має острий гребінь, голова нескладна, бридка, чоло сплащене. Голова довга на одну шесту тіла. Очі дуже малесенькі, але виразні, охоронені тонесенькою прозрачною болоною. Зубів дуже много і з дуже малеськи. Краска її дуже бліда. Скіра майже безбарвна, лише дещо і голота впадають в краску чорної і чорно-фіолетової. З тих красок виносять, що в так великій глубині і мимо тиснення 600 атмосфер і там доходять лучі сонця і істнує жите.

ДЕРЖАВНІ ДОВГИ ЦІЛОГО СЬВІТУ.

Після статистики, обіймаючої довги цілого сьвіту (коло 50 держав), виносять вони загалом 197.316,850.000. Хотячи сплатити золотом сю величаньску суму довгів булоби неможливо, бо цілий запас золота на сьвіті в монетах і штабах ледви 25 міліярдів франків (1 франк має 96 сотиків). На заплачене всіх довгів треба би було около 90 тисяч сотнарів золота, яке займило би що найменьше 440 товарових ваґонів. Довги поодиноких держав подаємо в понизшій табельці (франками):

Франція	32.753,700.000
Німеччина	25.550.575.000
Росія	24.445,000.000
Анґлія	18.998,360.000
Італія	13.077,900.000
Еспанія	9.431,100.000
Японія	6.957,297.500
Австрія	5.892,587.000
Португалія	4.645,425.000
Туреччина	2.931,825.000

ТУНЕЛЬ МІЖ АМЕРИКОЮ І ЕВРОПОЮ.

На думку німецького інжінера Генса Домініка тунель, який лучив би Европу з Америкою не є неможливим до виконання, хоч представлалв би не малі трудности. Найкоротша дорога яка ділить Америку від Европи виносить 36.000 км. Тунель можна би вертіти під землею так глибоко, щоби склепіне понад тунелем могло вдержати величанські маси води, яка звалилаб би на него з гори. Коли роботи зачати відразу на обох кінцях, то при нинішних способах техніки можна би числити по пять метрів на кождім кінци денно, отже разом 10 метрів. Се забрало би разом тисяч літ часу. Але можна би спрямувати тунель на острови і так розділити працю на чотири місця, але навіть при сих можливо найкориснійших услівях і числячи на удїйшені машини будова тривала би 125 літ. Другим способом було би вилити величанську залїзну руру в богато відтинках; потім на кораблях уставлених на Атлантійськім океані по між Европою і Америкою, злучило ся би сї рури і запущено би рівночасно під воду. Такий тунель-коштував би 270 мілїонів фунтів. Скорість поїздів курсуючих таким тунелем не могла би перестувати 100 км. на годину, але все таки подорож з Франції до Ню Йорку тривала би 54 години. Гадають, що така подорож впливала би дуже некорисно на нерви подорожних, і хто відбув би її раз, не відважив би ся на неї в друге. А що кошти будови були би дуже великі, то певно, що тунель остане лише мрією.

ОПОВІДАННЯ.

ВІДВДЯЧИВ СЯ.

Кінь помчав далі, а Запорожець тягнув Татарина що сили до себе. Як вже наблизив ся до нього, лежав він у траві з розкиненими руками. У зміних сторчала нерваня трава, якої зразу придержував ся. Ціле лице було сине, очи так витрішені, що трохи на верх не повилазили. Петля затягнулась щупко на шиї і стянула її так, що — можна — одною рукою обвити. Татарин вдушив ся на смерть.

— Лежи-ж собі тут, голубе, і одпочинь, а ми подивимось на твою добичу.

Він підбіг далі і побачив в траві змертвілого хлопчину.

Був се дїтвак не більш дванайцяти літ, гарний мов мальований, як той ангелок, якого на образах пишуть. У нього було гарне на прикуд личко та кучеряве волосся мов у баранця. Хлопцеви були звязані позад руки сирівцем.

Запорожець добув ножа і розтяв пута. Узяв хлопця обережно на руки і заніс до огню. Хлопець не отямив ся ще. Запорожець приклав вухо до його грудей і слухав серця. Воно біло ся поволи.

— А тут хоч гинь нема малї води — говорив сердито запорожець — твереви його чим хочеш...

Він узяв з ріжка троха табаки і напхав хлопцеви до носа.

Хлопець пчихнув здорово раз і другий, отворив очи і став дичо розглядати ся довкруги.

Запорожець повеселійшав, моргнув на хлопця:

— Здоров хлопче, пчихай на здоровля! Моя табака не аби яка, хоч султанови турецькому подавай, не то що. Вицрний би пчихнув. А коли ти голодний, то й хлібця знайдеть ся у мене дещо. Добрачі Донці не пустили з порожною торбою.

Запорожець вийняв кусок сала, паленицю і подав хлопцеви, який пчихнув ще раз.

— Мені дуже пити хочеть ся.

— Я так і думав. Та підожди, козаче, прийде час то й напєш ся. от зараз і поїдемо води шукати, а [illegible] гарненько, та втішай ся, що ти не в татарськім сиріпци...

— А дам той Татарин, що мене захватив, а воля? спитав навіть [illegible]. Йому збирало ся на плач...

— Не бійсь, він вже пропав, ся там у петлї мого аркана стирчить. Тепер ми познакомимо ся. Ти мене зови дядьком Касяном, та ще Вострим по прізвищу. А тебе як кличуть?

— Мене Івасем звуть та ще й Чорноусенком по батькови.

— Ну гарно. Коли ти Івасику недуже знемощений, то зараз і поїдемо далі, як що мій кінь не пропав...

Він устав і розглянув ся довкруги. Яких сто кроків дальше стояв в траві вороний. Та й не сам оден. Біля нього пас ся і татарський кінь; він відбіг недалеко, завернув і стоварищував ся з вороним.

— Кінь розумна твар, наче чоловік зараз [illegible], а мені зараз другого коня треба. Запорожець свиснув. Вороний підвів голову і став наближати ся. Татарський кінь ішов не сьміло за товаришем. Опісля станув, підвів голову і став [illegible] не довірєм приближати ся козакови. А вороний прийшов до свого пана мов пес і наставив до його свою голову дивлячись йому розумними очима в лице. Козак узяв його за шию погладив і поцілував ніжно в самі ніздрі.

Побачивши се татарський кінь осьміливсь і став крок за кроком наближати ся.

— Залому ся, що се козацький крадений кінь, говорив Касян. Івасеви се дуже подобало ся. Він підвів ся з землї, приблизив ся до коня і став його гладити по шиї. А далї побачивши другого коня аж скрикнув з радощів і побіг їд ньому.

Кінь відозвав ся радісно і став хлопця обнюхувати, а далі положив голову на його плече.

— Знаєш його?

— Так се наш буланий. Злодій Татарин піймав його зразу на аркан — говорив хлопець крізь сльози. Я не знав, що стало ся, підійшов до коня, якого Татарин вже і осідлав, а той клятий хапав мене, скочив на коня і втік у степ. Я пручав ся що сили, а він мені на бігу звязав руки сирівцем. Опісля не знаю, що зі мною робило ся, бо я стратив память...

— Ось як воно було, я так і думав. Тепер скажи мені дитино, звідкіля ти.

— Я з Гаврилівки...

— А деж твоя Гаврилівка буде? Яке від вас найблизше місточко чи город?

— Батько мій у Лубни їздив на ярмарку, то Либонь місточко наше і Лубни...

— А батько твій, коли у Лубни їздив, то одного дня повертав до дому?

— А вже-ж поїде було рано, а літом, коли ще сонце не сходить ся, було й верне.

— Так значить твоя Гаврилівка недалеко Лубнів. А Лубни, то Яреми Вишневецького маєтність.

— А кибаж ти дядьку Касяне його знаєш, себто нашого пана?

— На вічи його не бачив та від збігців, його підданців, що на Запороже повтікали, богато я про нього лихого чував, тому і знаю.

— З нашої Гаврилівки теж богато народу на Запороже втікає. Та скажи, дядьку, куди мені до дому їхати коли мій буланий знайшов ся?

— Поперед усього скажи мені, сину, як тебе і звідкіля Татарин піймав?

— А ось як воно було. Пігнав я за хлопцями товаришами коний пасти за село. Вже було їд заходови сонця. Дивлюсь я, нема мого буланого... Я розглядаю ся, а він стоїть в траві мов на припоні і не ворухнеть ся... Кличу його, свищу у пальці, нічого не слухав. Я підбіг до нього, та вже знаєш, яка пригода трапилась. Я став кричати, що сили. Біля мене їхали якісь два Татари. Мій крик почули старші і пустились доганяти. Почулись стріли з рушниць, тамті Татари попадали з коней, а мій таки втік... його не потрапила куля.

— Во твої не стріляли на тебе, сину, а то не житаб ні тобі, ні твому Татаринови. Тепер ти послухай, що скажу: Коли ти їхав від учора вечера, то велику ти дорогу зробив. Татарин знає як втікати. Бачу, що твій буланий кінь добрий... Ест ізва, де твоя Гаврилівка буде. Не можу я тебе самого до дому пустити.

— Так відвези мене дядьку Касяне, а батько мій спасибі тобі [illegible].

— Радби я з душі тобі пособити, люба дитино, та мені ніколи. Мене за ділом кошовий післав, треба вершій серьти, а то достанеть ся мені на горіхи, бо я з шляху збив ся та цілу ніч по степу блукав. Треба що мога поспішати.

Воно так буде: візьму тебе з собою на Січ, а відтак то якась нагода трапить ся повести тебе в Гаврилівку.

(Дальше буде.)

ГОСПОДАРСТВО.

ПЛЕКАНЄ І ВИХІВ ТЕЛЯТ ДО ПЕРШОГО РОКУ ЖИТЯ

Жолудок теляти складає ся так само як у дорослої худоби, з чотирох відділів (перегород). Одначе у теляти, яке ще не приймало ніякої сталої поживи, лише само молоко, травить лише послідня перегорода жолудка т. є трапезь (сичуга) або властивий жолудок. В тім відділї жолудка не може одноразово помістити ся більше, як около 1 літра молока.

Яка є його мука?

Не можна позволити, щоби теля одноразово виссало більше, як около одну літру молока, бо коли виссе більше, то надмір молока мусить вилити ся до тонких кишок. Вправді в тонких кишках відбуває ся також витравлюване молока, але не є оно таке докладне, як в жолудку.

Не витравлена часть молока буде в кишках розкладати ся, гнити, що для здоровля теляти, особливо літною порою, є дуже небезпечне. Від такого пересссаня хорують телята, а навіть часто і гинуть. Таку річ можна нераз завважити в стайнях селян.

Щоби теля насичувало ся виссаним молоком, а через те правильно розвивало ся, мусить оно виссати на добу 1 питу — 1 сему кождочасної ваги свого тіла.

Для приміру скажемо: теля важить 35 кг., то оно мусить виссати 5—7 молока на добу. Наколиби його допускати до корови лише три рази на добу, то мусіло би оно одноразово виссати 1 і пів—2 і пів літри молока. Така скількість одноразово виссаного молока, як ми вже знаємо, не містила би ся в жолудку і мусіла би виливати ся в кишки. Які з того шкода, ми вже добре розуміємо.

Длятого треба бодай через перший тиждень припускати теля до корови 5 разів на добу, в можливо правильних відступах часу.

Читаючи таке подумає собі неодин господар: оно правда, що пять разів допустити теля є кориснійше для теляти, але деж то в господарстві знайти тілько часу, щоби аж пять разів на добу заходити ся з пусканєм теляти до корови. Се міркую чином не виплатить ся. Таке міркуване може лише на перший погляд видавати ся справедливим. Коли однакож розважимо докладно всі обставини і користи з того способу, то таки рішучо будемо через перших 2 тижні допускати 5 разів теля до корови.

Нема сумніву, бо се вже ми зрозуміли, що теля, яке ссе пять разів на добу, красше розвиває ся, не хорує на черево.

Але треба взяти ще під увагу, що в часї кождоразового ссаня віддоює ся від корови невиссане молоко. В приблизно можна знати, кілько дає молока корова. Всю-надвишку, якої не потребує теля, ми забираємо собі. А всякий знає, що тота сама корова, при однаковій паши, дасть тим більше молока в протягу доби, чим частійше її доїти. А дасть она тим певнійше більше молока, що її дразнить ся і побуджує ся до видїлюваня не лише пятиразовим ссанєм теляти, але також пятиразовим видоюванєм. В той спосіб отсе пятиразове ссане та пятиразове віддоюване молока у новотеленої корови спричиняють таку надвижку молока, що она з лихвою заплатить нам кошта і труд, які понесемо через пятиразовий захід.

Наконець треба ще взяти під увагу, що корова, якої вимя через яких 2—3 неділь по отеленю було так подразнюване, буде опісля по відлученю теляти давати більше молока, як би се було приміром лиш при триразовім на добу ссаню і доєню.

Наколиби сей прибуток молока в протягу тих перших 2—3 неділь, а також і опісля взяти під спільний рахунок, то вийде, що вже коло 5-ти разового ссаня теляти ходити оплатить ся ще і за доброю лихвою.

Бувають і такі господарі, що лишають, аби теля стояло при корові яких 3 неділї, щоби оно могло ссати, тоді коли само лиш захоче. Сей спосіб є добрий, бо теля тоді дуже добре розвиває ся, але можна його лише там примінити, де в стайни є лиш одна корова, або знов де можна корову з телятем помістити в осібній перегороді. Там де не можна відділити від прочої худоби корови з телятем задля недостачі місця, не є безпечно лишати теля між худобою, бо худоба може легко в який небудь спосіб його ушкодити, особливо ночию.

Часом радять собі господарі в той спосіб, що привязують теля коло корови на довгім шнурку. І сей спосіб не є певний, бо теля може попутати ся на шнурку та навіть шнурком удусити ся.

Наконець треба ще й то піднести, що коли лишати теля стало при корові на перших 2—3 неділї, то обоє дуже до себе привикають і дуже опісля за собою тужать-банують, коли прийде пора відлучити теля.

Як довго позволити теляти ссати?

Се залежить передовсім від цїли хову. Коли ховаємо теля на молочний або робучий пожиток, тоді відлучуємо його скорше, коли на пожиток опасовий, то позваляємо теляти довше ссати. Взагалі беручи, досить буде 5—6 неділь телятам хованим для молочного і робочого пожитку. Телятам, хованим для опасового пожитку треба додати ще яких 2—3 тижні.

Чим довше ссе теля, тим скорше оно росте, тим певнійше оно набере склонностий до легкого і скорого опасаня, але тим меньше буде оно спосібне до молочного пожитку.

Для приміру скажемо, що от в Анґлії, де ховають опасову худобу, лишають теля при корові навіть часом довше як пів року. В Голандиї, де ховають молочну худобу, ссе теля яких 2—3 тижні, а опісля його відлучують.

Відлучуване телят.

Ціла штука відлучуваня телят полягає на постепеннім відвикаюваню теляти від повного молока і привикаюваню його до сталої паші. Яко засаду треба собі поставити, що відлучуване має тревати половину того часу, в якім теля ссало до сита.

Відлучуване доконують в той спосіб, що в часі, коли теля ссе корову, сідає під корову дояр чи доярка і віддоює молоко, лишаючи теляти до виссаня щораз меньше молока.

В приблизеню можна знати, кілько кождого дня уймає ся теляти молока. Вмісто певної скількости унятого молока треба дати теляти пійло зі збираного молока з додатком мілонької муки з льняного сїменя. До кождої літри сьвіжого і теплого збираного молока треба додати одну малу ложочку отсеї мучки. Мучки додаємо в тій цїли, щоби теляти дати більше менше таку саму скількість товщу, яку теля виссало в унятій скількости виссаного молока. В одній ложочці тої мучки є приблизно тілько товщу, кілько є в одній літрі повного незбираного молока.

В часї відлучуваня треба конечно дбати о те, щоби теля брало ся їсти. Давати йому що найліпше сїно або мягоньку отаву, а до жолубця гнетеного і грубо роздертого вівса. (Д. буде.)

ДОПИСИ.

ЕДМОНТОН АЛЬТА.

Прошу всечестної редакції „Канадийця" помістити мою допись, котрою я хочу познакомити Вп. читачів вашої дорогої часописи, як то самі отчени Василіяни в краю (Галичині) і тут також на вільній землі в Канаді провадять наш поневолений народ через сотки літ, і до чого наші Василіяни нас допровадили.

От прошу послухати як они учать нас а як самі живуть і роблять.

Виїзджаючи з старого краю до Канади полишив я еще рідну сестру, котра мене дуже любила з маленьку, отож я дбаючи о ї не продавав я своєї батьківщини, котра мені належалась але я полишив для сестри, щоб она могла з неї жити.

Наколи мені в Канаді почалось лучше жити, написав я до сестри своєї так, я чую що ти бідуєш, отож продай батьківщину і приїзджай до мене тут буде тобі добре в мене, я службу не треба буде тобі їти і будемо жити разом. Моя сестра Палашка Бойко наколи отримала мій лист а що сама не в силі була собі порадити, пішла до отчиків, Василіянчиків (єзуїтів) на пораду. От як радять ей єзуїт Василіяни, каже не їдь до брата бо він згубив душу свою і згубити еще хоче і твою, ліпше ти молись Богу тут, за него дай на монастир гроші які маєш, а ми будем Бога просити, щоб єму Бог розум дав, бо его диявол скусив в Канаді. Сестра повірила тим рабівникам єзуїтам Василіянам і дала 80 кор. на їх монастир в місточку Кристинополи. А сама пише до мене лист що о. Василіяни кристинопільського монастира заказали їхати, кажучи, що я загубив душу свою, і ей еще хочу позбавити.

На се я написав досить острий лист до сестри і жаль я в листі ей, щобона не забула дати решту батьківщини тим чорноризцям єзуїтам котрі сидять поза мурами в монастирах та проводять не моральне житє за кровавий гріш нашого темного хлібороба. Я сказав, що волию дати калікам, або на народну ціль, як рідну школу і т. д. а сама приїзджай до мене. Наколи почули се о. Василіяни, що я так написав, приказали сестру і назвали мене безбожником, диявлом, що підінною земля розпадесь. Як почула сестра від єзуїтів Василіянчиків таке проклятє, повірила бідна сирота тим рабівникам (целібатникам) Василіянам і прирікла їм що она за жадні гроші не поїде до свого рідного брата.

Тоді Василіяни одурили сестру, щоб она дала все, що має на їх монастир а вони будуть молити ся за мою душу, щоб избавити від погибели. Сестра, котра любила мене понад все, бо нас двое, не жалуючи нічого, продала батьківщину минувшого року і дала Василіянам на монастир в Кристинополи в сумі 3.000 кор. а попередних 80 кор. то разом 3.080 кор.

І що ж ті Василіяни зробили: — Обіцяли сестру взяти до монастира, але не взяли, думаю, що через то, що сестра вже стара, а, їм потреба найкрасшого цвіту до роскошів поза мурами монастира. Моя сестра волочить ся по селі Волсвин і робить в чужих за ложку страви, та спить попід плоти. Ті єзуїти (целібатники) видурили 3.080 кор. царством небесним, ті рабівники, котрі Христом заслоняють ся, щоб добрий торг був за Його терпінє на хресті. Чи ви не встидаєтесь Спасителем торгувати? О! ви василіяни зсьте гірші фарисеїв! Наш батько підчас паншизни потом і кровю пролляв за кавальчик тої землі а днесь його діти попід плоти валяють ся. А через кого? Через наших чорноризців, котрі відділились під імя Спасителя, деруть з народа його кервавицю, замість учити любови і науку нашого Спасителя, вони торгують Ним, мов згінники на ярмарку і по церквах обманюють наш поневолений, темний народ, накривають ся ризами як фарисеї і других учать „не пожадай річи ближнього твого" а самі не живуть після сего і після науки Господа нашого Ісуса Христа.

Отож я, брат, взиваю вас Василіяни віддати моїй сестрі ті гроші, котрі ви видерли ей з рук, котрі до вас не належать, бо я не лишив мою батьківщину для вас але для сестри, ви заказали її їхати до мене до Канади, ви зробили межи рідним братом а сестрою роздор. Сестра мала звідки жити і не треба було її вашої василіяньскої опіки. Ви опікуйте ся такими, що не мають з чого жити. Але де Василіяни заопікувалиби ся бідними, они і знати не хотять про тих що нич не мають. Чи се по християньски? Ви гірш рабівників, ви обрабували любов межи сестрою а братом, засіялисьте дияволську науку межи темним народом.

Чи вам розходилось в справді о мою душу чи о гроші. Видно, що о гроші розходилось а може ви яко апостоли дали моїй сестрі пашпорт через палу до неба, то прошу мене повідомити і прислати мені расіт, щоб я був певний бо за 3080 кор. думаю, що і на сім ошахрувалисьте бо за одну особу і еще сироту, то за дуже дорого. Не розходилось вам о душу моєї сестри, щоб она не в тратила 3080 кор. не робіть нікого щасливим за гроші бо так робили фарисеї, а ви єзуїти не есьте иньшими лиш гірші фарисеїв.

Ті самі єзуїти Василіяни приволочились тут до Канади, роблять те саме одурюють, шахрують, гендлюють в церквах нашим Спасителем, котрим заслоняють ся і кажуть дай! та дай! Куди не повернеш ся, а самі як живуть ми вже маєм богато примірів як, о. Шмід, Мацох і т. д.

Читайте Вп. читачі „Канадийця" і самі судіть як нас учать, через що ми днесь темні і полишились позаді від других народів тому, що ті наші нібн апостоли провадять народ до просьвіти, а вони власне еще більше плюють в очи, щоб ми не могли і того бачити, щоб їм жити можна було лучше; годі дорогі брата нам чорноризникам давати водитись по болоті темряви і слухати їх найтра самим про себе дбати, берім і читаймо сами науку нашого Спасителя і жиймо після неї, а тоді запанує між нами просьвіта і любов Божа.

Бувший вірний кат.

НАУМ БОЙКО.
11431 - 90 St.
Edmonton, Alta.

Від ред.
Ся допись була вислана до Галичии до „Громадского Голосу" але галицька прокураторія сконфіскувала. Тут подаємо в цілости.

ІСТОРІЯ І СУТЬ ПРОТЕСТАНТИЗМА

Продовжене.

Нові релігійні секти.

Окрім тих систематичних предложень і оспорювань наук, що трі представляло папство в релігійнім житю Европи того часу бачимо еще много иньших доказів, що житєвість сьв. Письма не полягає на одностайности форми чи науки. Ми бачимо в нутрі церкви і поза церквою різні релігійні секти, котрі з протестантизмом нічого не мають спільного, котрі однак є доказом живучости сьв. Письма і його безпосередного вплину на віруючих.

Містицизм, передовсім в краях положених над Реном, кладе велику вагу на середновічний аскетизм і посередничі тіла, однак привязує лише малу вартість до церковних переписів, бо наборчої вартости є нова душевна сполука з Богом і нове душевне народжене ся. На тій науці основали ся секти під назвою: „Приятелі Бога", і „Братя спільного житя". Секти ті досить скоро ширили ся поміж сьвітскими людьми в Німеччині, Швайцарії і Нідерляндах вже з кінцем чотирнайцятого століття.

Релігійна секта „Катарі" або „Чисті", незвичайно ворожо успособлена до Риму, повстала в полудневій Франциї. В XII столітю они стали незвичайно грізні для католицизму, однак в першій половині XIV віку, при сполуці сил церкви і держави, они зістали з нащадком винищені.

Секті Вальденсів дав початок Вальдо з Ліону, у Франциї, около 1173 року. Ціль їх була: проповідувати Эвангеліє і жити до слова, як учить Христос в своїй проповіди на Горі. У них голова річ, се була проповідь а поневаж они вірили, що сьвітскі люди мають проповідати, через те усунено їх з католицкої церкви. В початках їх істнованя они мало ріжнили ся від католиків, однак з часом, коли знанє сьв. Письма у них збільшало ся, збільшала ся і ріжниця їх від католиків. Сьв. Письмо они толкували в дословнім значінню і оно було основою їх віри. Они не вірили в складаня присяги, не вірили в кару смерти, в війну; всегда по двох їх ходило проповідувати Євангеліє, а одиноков формою молитви, була молитва Господня. Они вели аскетичне житє, вірили в сповідь, целібат і піст. З часом ідеї їх розвивали ся дальше і они були противні молитві „Богородице Діво" і „Апостольскому Символови віри"; не вірили в науку переміни хлїба і вина в праве тіло і кров Ісуса Христа в Евхаристиї, не вірили в чистилище, ані в молитви до сьвятих і за померших; відкинули всі сьвята, окрім неділі. Місійна їх робота і відправи, хоч не природно відбували ся в тайні перед оком католицкого духовеньства а про силу сеї секти, як також про їх розпросторонене знаємо лише зі справоздань тих, що їх переслідували. В XIV і XV віці, секта та мала много приклонників, окрім Франциї, також в Італії, Німеччині, Австриї і Швайцариї. В Чехах они прилучили ся до руху Гусита, а коли прийшла реформация, они затягнули ся під стяг протестантский.

Зріст індивідуалізму.

Всі ті ферментуючі сили, політичні, інтелектуальні і релігійні, з наближенем ся часу реформациї, значно скріпили ся новим духом індивідуалізма, котрий черпав свою поживу в тій новій науці. Середні віки, не лиш в релігії, але загалі є добою, не знали того, що то є індивідуальність. Вся людність складала ся з каст, клас і корпорацій, в котрих одиниця цілком загибала. І в загалі, середновічне житє стреміло до знищеня всяких індивідуальних власностий і не диво отже, що ми бачимо монументи середновічної штуки і архитектури, прямо доведені до досконалости, однак імени тих артистів і будівничих ми звичайно не знаємо, а про їх житє, лише часом і то дуже мало.

Однак в XV і XVI віці все змінило ся. Корпорації зачали упадати а на верх зачали вибивати ся одиниці, котрі своїми особистими способностями стали звертати на себе увагу. На поли штуки зазначили ся ярко Рафаїл і Михайло Ангел; на поли письменства Еразм був майже обожаний; Колюмб, незвичайно особистій відвагі, відкрив Америку; Коперник відкрив нове небо над середновічній Европі. Місце корпорацій заняли одиниці. Особиста способність мала поле до розвою і до поступу. Церква все еще грамада ся свого традицийного становиска, однак вождей бачив і чув, що зміна наближає ся.

(Дальше буде.)

ЩО ПИШУТЬ АНГЛІЙЦІ ПРО НАШИХ ЕМІҐРАНТІВ В КАНАДІ.

В англійскій газеті „Нейшенал Ревю" написала Англичанка пані Донелд Шов статю про канадійских еміґрантів, в якій найбільше прихильно висловлюють ся про українських поселенців. Ось що вона пише: „У північнім заході є велика руська або галицка кольонія. В теперішню пору є поверх чверть міліона Русинів в Канаді і число їх скоро зростає. Сї люди є ощадні, працьовиті й інтелігентні. Прийшовши до краю без средств до житя, поселивши ся в найубожших і найменьше уроджайних околицях, живучи в найострійшім кліматі, вони ще й богатіють та зростають в силу.

Взявши загалом, під зглядом фізичним, моральним й інтелектуальним, Русини, після моєї думки представляють найкрасший тип еміґрантів, який Канада дістає. Що до вигляду і сили, вони є прегарна раса. Їх умовий уровень є пересічно той самий, що еміґрантів із Великої Британії, де шкільне образованє є примусове, мимо того, що — більшість Русинів не вміє ні читати ні писати, коли приїздять до Канади.

ВИБУХ ВУЛЬКАНІВ.

Старі вулькани Везувій в Італії і Етна, які колись були справним страховищем околиці, починають знова вибухати. Послідний страшний вибух лявіни Везувія був ще року 1875. Відтак був невеликий вибух 1906 року і аж сего року знов сподівають ся мабуть сильнійшого вибуху. Вже з далека чути під землею гук і вибухи а з кратера спливає дощем лявіна. До Везувія з'їзджають ся учені, щоб слідити за тим явищем природи, а вийсь сьмілий Угорчак — інжінер, убраний в азбестове убранє і направив голову металевим шоломом, спустив ся шнуром у кратер на 700 фітів. Но коли його оксіґеновий апарат перестав ділати; він дав сиґнал і його витягли змученого і побитого лявою, яка наче дощ спадала на него.

ДО ВП. ДОВЖНИКІВ „КАНАДИЙЦЯ"

Хто доси не заплатив за „Канадийця" а читав його нехай буде ласкав заплатити.

ПОЗІР!

Редакция „Канадийця" видала портрет Т. Шевченка, який вишле кождому предплатникови, по надісланю 5 цт. почтовими стемплями.

Для непредплатників редакция вишле по надісланю 10 цт. почт. стемплями. Портрет гарний, представляє Т. Шевченка в молодім віці і на гарнім твердім картоні.

Сей портрет повинен знаходитись в хаті кождого Українця.

Просимо спішитись, бо наклад невеликий.

адрес: THE CANADIAN
10336-96 ST.
EDMONTON, ALTA.

СТАРОКРАЄВА КАНЦЕЛЯРІЯ.

ПОЛАГОДЖУЄМО всі справи військові.
РОБИМО повновласти контракти купна і продажи, акти даровизни, скрипти довжні і инші документа заґалізовані через П. К. конзулят.
СТЯГАЄМО довги і спадки, а також продаємо добра і скоро маєтки тут і в старім краю.
ПРОДАЄМО шіфкарти на ріжні лінії корабельні до старого краю на найліпші і найскорші кораблі.
ПОЗИЧАЄМО гроші на фарми і доми в місті і на провінції.
У ВСІХ справах і клопотах ваших пишіть і приходіть на адресу:

STAROKRAJEWA KANCELARYA
10336 -- 96 ST. Edmonton, Alta.

PEACE RIVER CROSSING
будуче найбільше місто на північ від ЕДМОНТОНУ
МИ ПРОДАЄМО ТАМ НАЙЛУЧШІ ПРОПЕРТИ ПО НАЙПРИСТУПНІЙШІЙ ЦІНІ.
Напишіть або зайдіть по найновійшу мапу.
SMITH BROTHERS LIMITED
EDMONTON 10069 - 101 STREET.
PHONE 4955 -- 6533, Напроти Селкірк Готелю.

Біблії
НА ПРОДАЖ.
Руські, польські, німецкі, словінські, чеські, болгарскі, сербські, російскі.
гарних оправах.
ЦІНА ВІД 25 до 1.50.
EDMONTON, ALTA.
10336 -- 96 ST.

ХТО БУДЕ ЩАСЛИВИЙ.
Маю на продаж два гарні лоти в CENTRAL PARK. в АТАБАСКА.
Лоти високі і сухі. Оба лоти продам за 50 дол. готівки а решта на два роки на виплат і то без проценту. Хто купить їх зробить гроші.
ЗГОЛОСИТИСЬ 10336 - 96 ST.
EDMONTON, ALTA.

РУСКА БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРНЯ
Зайдіть, а все там дістанете тано і добре, як: Овочі ... вудженину і староправі ковбаси з чісником.
S. NYCHKA. 10315 -- 96 ST.
EDMONTON, ALTA

Поміч для потребуючих.
Єсли маєте діти а не можете дати їм удержаня чи виховання. Зайдіть або напишіть до ред. „КАНАДИЙЦЯ" а ми Вам поможемо.
Єсли знаєте де є сироти, а нема кому занятись ними повідоміть нас.
Наш адрес:
„THE CANADIAN"
10336—96 ST.
EDMONTON, ALTA.

Canadian Farmer
Box 3851

Народно-моральний ДВОТИЖНЕВНИК Річна передплата 1 долар.

Канадиєць

Виходить 1 і 15 кождого місяця. Адреса Редакциї: 10336 -- 96 ST. Edmonton, Alta.

РІК III. Ч 11. 1. ЧЕРВНЯ 1914. EDMONTON, ALTA. 1. OF JUNE. 1914. VOL. III. NO. 11.

Канада.

ЕДМОНТОН.

Після нового подїлу місто Едмонтон буде вибирати двох послів до домініяльного парляменту.

Місто Едм. виносить сего року 72.315 мешканців. минувшого року Едм. виносив 67.243 мешканців. Сегорічний приріст виносить поверх 5000 душ.

В місті отворено фабрику дротяних виробів. Властителем є Русин п. Никифорук. Фабрика незвичайно гарно розвиваєсь як на свого короткого істнованя. Фабрика ся одержала від міста контракт до оброблення дротом високого моста на девятій улиці. Роботу сю покінчено 12 день скорше, як була угода. Місто роботою є зовсім вдоволене. Фабрика ся одержала вже знова кілька більших контрактів.

Дня 21 мая почавсь процес п. Рудика з п. Шандром, в найвисшім суді в Едмонтоні.

Сей процес ведесь о відшкодоване, тов 15.000 дол. о які п. Рудик заскаржив п. Шандра за арештоване підчас виборів в 1913 р.

Процес не скінчив ся еще бо не було деяких сьвідків а іменно Др. Лавфорда з Пакану який увільнив п. Рудика від арештоване і п. Кроса, дженерал аторней, який післав п. Рудикови від себе лист, який був причиною арештовання. Сьвідки ей мають явитись на день 1. червня і сего дня справа здаєсь буде закінчена.

Сей процес випаде здаєсь в користь п. Рудика.

Дня 19 минув. місяця малась відбути розправа п. Чорного і п. Трубчака з п. Кремаром, розправа не відбулась бо адв. Мекай який мав заступати п. Чорного і Трубчака не був на той час в місті і через се не явивсь на розправі. За те п. Кремар явивсь аж з двома адвокатами а по третого Бенета з Калгар телеграфував, але сей був за „бізі", щоб явитись на Кремарову розправу.

Видно, що п. Чорний і Трубчак нагнали Кремарови доброго страху, коли сей стягає цілу банду адвокатів і то не лише місцевих але і позамісцевих. І то таких як п. Бенет, який є послом визначним консервативним політиком а поверх се і добрим адво-

Видно що Кремар чуєсь в круглім положеню. Але здаєсь, що і ці всі адвокати йому не богато поможуть.

Місто Едмон. мало добру полїцию з добрим чіфом. Але, як п. Мекнамара став майором захотів конче мати чіфом свого виборчого помагача п. Лансея. Не подаючи причини усунув попередного чіфа а поставив свого помічника. Горожани міста запротестували були проти сего і вислали петицию з 3000 підписами самих найвизначнійших горожан, щоб переведено перше слідство в полиції і розглянути, чи є причина усувати так доброго чіфа, який був Карпентер.

Майор Мекнамара на се не згодив ся і чіфом таке став його виборчий помічник. Але і сей довго не вдержав ся на сім становиску. Він будучи певний, що має засобою майора не дуже то уважав на порядок в місті. Він був не довше як 4 місяці в службі а затой час зросла в місті проституция до небувалих границь. Та не лише, що проституції полиция не переслідувала але навіть за гроші охороняла ії. Коли осїм довідав ся комішонер Бут прогнав сего чіфа а зним 6 поліцаїв і чотири детективи і то без відомости майора.

Тепер горожани знова мали мітинг і ухвалили, щоб майор конче розслідив відносини на полиції і потягнув виних перед суд, на що п. Мекнамара притиснений до муру мусів згодитись.

Як се слідство скінчить ся подамо до відомости.

ЛАМОНТ, АЛТА. Правительство Альберти взялось таке на серйо висушувати провінцию від алькогольної гнили.

Досі відібрано лайсенс 8-ном готелям. Тими днями ми довідались, що така судьба стрінула і „Windsor Hotel" на Ламонті.

Деякі боялись, що коли готель буде замкнений то тим самим повалить ся і бізнес в сім місточку. Однак річ щось зовсім противно. Бізнес йде за їшов а навіть і побільшуєть ся. Люди тверезо продають і купують і тверезі вертають домів, без крику і шуму а вже з повною кишенею.

Пров. Альберту вже поділено на 12 округів, які мають вибирати послів до домініяльного парляменту. Едмонтон і Кальгари вибирають по два посли.

Нише подаємо округи з числом мешканців:

Battle River	26.140
Bow River	27.044
East Calgary	35.172
West Calgary	30.211
East Edmonton	32.188
West Edmonton	34.958
Lethbridge	29.552
Macleod	30.885
Medicine Hat	24.481
Red Deer	35.815
Strathcona	29.501
Victoria	37.912

В місяци цьвітни сего року приїхало до Канади всего 35.432 іміґрантів, тоє около 52 процент меньше як в тім місяци минувшого року.

В 1913 році приїхало було іміґрантів в місяци цьвітни 73.285.

Winnipeg, Man. Мимо сего, що зібрано петицию з поверх 40.000 підписами, щоб Кравченка не карано смертию, здаєсь, що ся петиция лишить ся без успіху. Суддя відсилаючи сю петицию до Отави, до міністерства справедливости заявив, щоб не руководитись жадною ласкою загалом Кравченка, бо він повинен повиснути за свое мордерство.

КАЛГАРІ, АЛЬТА.

15 і 16 мая місто було сильно порушене. На полудни міста відкрито нове незвичайно сильне жерело ґазу і нафти. Після обчислення фаховців новий шиб буде давати денно 150-200 тон нафти і величезну скількість ґазу і ґазолїни. Акциї „Калгарі Петролїюм Продуктс Ко." скочили в однім дни з $12.00 на $200.00 і ще підуть в гору.

800 ВТОПИЛОСЬ.

Quebek. Дня 29 Мая в ночи вдарились два кораблі на мори лише 30 миль від Канадийских берегів. Кораблями сими були „Empress" і „Hanover", один зних „Empress" затопив ся а з ним малось втопити 800 душ. Всїх подорожних на сім кораблю було 1.200. Що сталось з „Hanover" кораблем доси еще не відомо але правдоподібно що і він затонув також.

Катастрофа ся наступила рано около третої години серед ґустої мраки.

ДВА АРЕШТАНТИ ЗАБИЛИ СЯ.

Поліцман Рід, що помагав Кравченкови в утечи з кримінаду, і за що він був засуджений на сім літ вязниці в Стони Маунтейн, упав з риштовання на якім робив коло одного будинку і забив ся на смерть. На риштованю був також вязень Фредрик С. Ганкінс, засуджений на 20 літ за злочинство. Він також упав разом з Рідом і забив ся на місци. Оба арештанти робили коло будови кримінальної вежі. Сесю вежу будували з цементу, а верх ей мав бути з дерева. Рід і Ганкінс робили карпендерку один близько другого. Они зійшли ся оба на одну дошку, яка була за слаба витримати вагу двох таких осіб, і наслідок був страшно фатальним, бо оба упали на каміне і в пару мінутах попращали ся з сьвітом, а рівночасно скінчили покуту за свої кримінальні учинки.

Сьвіт.

СУФРАЖЕСТКИ ПРОТИ БАР.

В стейті Іллінойс переведено 7 мая голосоване над барами в якім брали участь тоже і женщини. Бари перепали великою більшостю голосів, а замітним є се, що всі жінки голосували проти бар. На підставі сего голосовання 1100 корчмів, які розкинені в 200 ріжних містах мають бути замкнені.

Приходить час!

НАЙБІЛЬШЕ МІСТО В АМЕРИЦІ.

Після обчислень федерального бюра конскрипції, населене Ню-Йорку ... червня, 1913 р. 5 міліонів, 333 тисячі 537 душ. З того припадає на дільницю Мингатен 2 міліони 536 тисяч 716, на Бруклин 1 міліон 833 тисяч 696, Бронкс 539 тисяч 198, Квінс 339 тисяч 886, а в Річмонд 94 тисячі 43.

За послідні 4 роки населене зросло о 556 тисяч 654 душ.

ЗАМИКАЮТЬ ШИНКИ У СТЕЙТІ ІЛЛІНОЙС.

З Шікаґо, Ілл., доносять, що наслідком загального голосованя над справою продажі алькоголю доси замкнено вже у цілім стейті Іллінойс 1.100 салунів. В місті Аврора замкнено всі шинки о 12-тій годині о півночи; люди пили до бентями прощали ся зі своїм приблишцем, до якого привикли. Поволи стейт Іллінойс висихає з горівки.

В Ніагара-фалс бачили оноді ось яку драматичну сцену. Рікою надплив човном рибак Шнайдер. Якимсь случаєм стратив він весла, а вода забрала его з човном і несла прямо на водоспад. Смерть була не минуча і коли доплив вже до країв водоспаду, він встав в човні і повів руками на всі боки працаючись з послїдне з чисельною публикою, що пригладалась сїй подїї, і за хвилю пропав в вирі вода. В кілька годин пізнійше плавали по Ніагарі відламки човна.

БОЇТЬ СЯ МЕСТИ.

Рокефеллєр, моральний виновник смерти страйкарів, їх жінок і дітий в Колорейдо, боїть ся мести робітників, тому побільшив свою сторожу коло свого мешкання і казав уладити електричні рефлектори, так, що за потисненим ґузика ціла його хата і подвіре є зараз осьвічене сильним сьвітлом. В сей спосіб хоче він забезпечити себе перед нечайним нападом в ночи. Годі однак вірити, чи та сторожа і рефлектори причинять ся до заспокоєня його совісти.

На Сибір засудив російський суд в Варшаві польського академика Літковського за те, що будучи в Галичині належав до стрілецького товариства. Літковський поїхав з російської Польщі. По амнестії поїхав до Росії без пашпорту, але на границі арештували його і перевели ревізію. Знайшли при нім квітарі з стрілецького товариства і поставили перед суд за зраду держави, бо належав до товариства, „що змірає до відірваня польского королівства від Росії." За се засудили його на поселене в Сибірі.

„НЕМА СПОВІДИ ЗА ПІВ ДОЛЯРА."

В ню-йорській російській газеті „Русское Слово" читаємо таку допись православного Москаля, Михайла Зворева з Гріниіз, Кал.: „Недавно приїхав до нас з Ню-Йорку піп Ч. Я з кількома товаришами прийшов до нього сповідати ся. Піп нас спитав: „Кілько дасте на церкву?" Я на се сказав, що довший час вже не маю роботи, тож не маю що дати на церкву. Потім він питав мене, кілько я хочу дати за сповідь. Я кажу, що маю 50 центів і хочу їх дати за сповідь. На се піп розкричав ся, що нема за 50 центів сповіди і прогнав мене.

МАЛОЛІТНІ БАНДИТИ.

Краківській поліції вдало ся зловити двох небезпечних російських бандитів, Блювача і Микиту, котрі втікали перед російськими жандармами. Блювач мав 19 а Микита 18 літ. Блювач стояв на чолі бандитської шайки, котра мала ... громадську касу. На здоганяючих їх жандармів бандити кинули бомбу, котра убила кількох людий, в Петрикові висадили динамітом комісаріат поліції, а директора поліції застрілили. При ревізії в Кракові найдено у них 20 кг. динаміту. Злочинці признали ся, що допустили ся разом 12 убійств і 20 рабункових нападів в Росії і Австрії.

БОГАТИЙ ЖЕБРАК.

Польські газети доносять, що перед кількома днями поліція у Львові арештувала якогось жебрака, котрий продавав на улици сірники, але ся торговля сірниками, була лише покришкою для жебраня. Жебрак, торгуючи ся недавно з якоюсь панею, попав без причини в таку злость, що хотів бити її палицею, а поводив ся так неприродно і горячково, що поліція думаючи, що се божевільний чоловік, відставила його до кульпарківського заведеня для божевільних. Коли його передягали в одяг заведеня, на велике ... лікарів і дозорця, найдено в торбі на грудях жебрака 66 тисяч корон. По тім богатого жебрака випущено ...

БОРОТЬБА МІЖ ДУМОЮ Й ПРАВИТЕЛЬСТВОМ В РОСІЇ.

Остання голосна обструкция в думі, котру припинено тільки через виведене салдатами галасуючих послів зі салї і через виключення 18 послів з 15 засідань, є початком боротьби думи за свободу слова. Правительство видало двох послів крайної лївиці ізза їх промов в думі карному судови і внедавно з царя дозвіл на їх уварене. Опозицийні і поступові партиї думи жадать ся до боротьби проти правительства, котре — як кажуть думські круги — хоче розвязати думу і тому провокує її відниманєм свободи слова. Ріжні партиї пропонують ріжні способи: голосну обструкцию, зложене мандатів, відкинене будьжету. Справу має порішити конференция всіх партий. Президент думи Родзянко постановив удати ся до царя до Лівадиї з жалобою на правительство.

ВІЙНА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ З МЕКСИКОМ.

По здобутю міста Вера Круз не прийшло до поважної борби між ворожими військами. Що стане ся дальше, годі згадати. Кождого дня може розгорітись кровава війна. Обставини так складають ся, що годі повірити в мирне полагоджене спору Злучених Держав з Мексиком. Американьский амбасадор отримав від мексиканьского уряду пашпорт з наказом, щоби опустив мексиканьску державу. Се значить, що Мексик зірвав дипльоматичні зносини з злученими Державами. В столици Мексико прийшло до вуличних демонстраций, підчас яких кинено американьский прапор на землю і подоптано.

Останні вісти говорять, що між військом Гуерти приходить до непорозумінь, як також наслїди вісти, що Злучені Держави вислали більше свойого війска до Мексика з обширними інформаціями про провадженє війни.

Революция в Мексико прибирає ... вигляд. Армія революціонерів віднесла сьвітну побіду над військами Гуерти під Тампіко і тепер посуває ся на місто Мексико. З другого боку головний командант революційного війска генерал Вілля веде страшну облогу міста Салтілло на півночи і коли займе то місто то нічого не буде стояти йому на дорозі до міста Мексико до послідної розправи з Гуертою. В тій облозї бере участь 29 тисяч війска Вілі, а вмісті є замкнених 12 тисяч війска Гуерти. Послідні вісти доносять, що побіда схиляє ся на сторону революціонерів.

Через постійні побіди над військами Гуерти, ген. Вілля набрав ся великої сили і розголосу по цілім Мексико. Се викликало зависть у других провідників революції і як доносять телеграми кількох з них змовило ся повалити Віллю сейчас по скінченю облоги Салтілло. Се означало би, що по поваленю Гуерти прийшло би до нової революциї.

Рівночасно представителі Злучених Держав, Мексико і трох полудневно-американських републик зібрали ся на мирові переговори до Ніаґари в Канаді. Який результат принесуть ті переговори, покаже недалека будучність.

ПОМІЧ ДЛЯ ГУЕРТИ.

Якийсь Англїєць післав сими днями для президента мексиканської републики, Гуерти тисяч долярів, як поміч на війну з Злученими Державами. Причиною такої дивної симпатиї Англійця до Гуерти була ціла низка кривд, які йому зробив уряд Злучених Держав. Найбільша „кривда" була така, що цловий уряд в Ню-Йорку казав його доньці перед висіданєм з корабля на сушу зняти дві шпильки з капелюха. Ся „кривда" і поведене урядників так озлобила його, що він постановив післати Гуерті тисяч долярів на війну з Злученими Державами. При надаваню грошей не обійшло ся без клопотів. Сей случайний прихильник Гуерти не знав його імени так, що не можна було гроший вислати. Почтовий урядник мусів доперва телефоном питати на всі сторони, як називає ся Гуерта. Вкінци удало ся довідати ся про се і гроші післано Вікторіянови Гуерті. Не знати лиш чи вистарчить та сума на війну з Злученими Державами. — З нагоди сеї сьмішної історії треба додати, що воєнні кроки між Мексиком і Злученими Державами тепер припинено, бо полудневно-американські держави дальше ведуть свою посередничу акцию, щоби погодити ворогів без дальшого проливу крови.

15-ЛІТНА ДІВЧИНА ВИРАТУВАЛА ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ.

Недавно вибух огонь в Бруклині в домі на 545 Кленмор авеню. Огонь повстав на 2. поверсї й обхопив цілий дім. На 2. поверсї огонь був такий сильний, що тяжко було там приступити, а було там в однім мешканю шестеро дітий. Здавало ся, що загинуть вони, заки огнева сторожа зможе дати їм ратунок. Але найстарша сестра тих дітий Роза Коген, студентка середної школи, не ждала на ратунок, а сама взяла ся ратувати своїх молодших сестер і братів. Не зважаючи на огонь і дим, вискочила вікном на дах сусїдного дому, вишого о 1 поверх, а звідтам сказала свому молодшому братови, щоби подавав їй двох молодших братів і сестер. І дійсно брат Рози Рібін подав їй 4-літну Гертруду, 5-літну Норму, 7-літного Луиса і 8-літного Натана, котрих вона занесла як найдальше від огню, на край даху. Опісля стягнула на дах і молодшого брата. Коли за якийсь час огнева сторожа дістала ся до того мешканя, почала з поспіхом глядати дітий, серед пожарників. Спочатку гадали всі стражники, що діти згоріли, але потім почули голоси дітий, котрі кликали на стражників, почали кликати о ратунок. Стражники вийшли на гору і забрали дітий на долину.

НАСЛІДКИ ОДНОЇ З ПРОПОВІДИЙ ЗОЛОТОУСТОГО ЕП. ОРТИНЬСКОГО.

Михайло Поляк, кравець, замешкалий під ч. 4128 Джермантаун Авеню (в Філядельфії) вніс до цивільного суду ч. 3. жалобу о відшкодоване в сумі $15.000. Сю жалобу внесено проти Стефана С. Ортиньского, єпископа греко-католицкої церкви.

У внесенім адвокатом п. Поляка позві говорить ся, що на передполудневім богослуженю в неділю дня 3 мая мав епископ в церкві Непорочного Зачатя Пр. Діви Марії при 810 Норт Франклін стріт перед великим числом вірних проповідь, у якій ужив скандальних, злобних і очернюючих слів проти Поляка. Відтак епископ назвав Поляка людиною низького й фальшивого характеру.

Згадану висше скаргу внесено на підставі ось-такого заприсяженого сьвідками зізнаня:

Я чув, як Стефан С. Ортиньский в русько-католицькій церкві сьв. Марії говорив дня 3 мая 1914 р. слідуючі слова:

„В сїм місті є один чоловік, що називаєть ся Поляк. Ви не повинні вірити Полякови. Ви не повинні сходити ся з ним. Він є коробою в громаді. Він вірує у вільну любов. Він не вірить в Бога ані в религію. Він є гірший від худоби. Він є свиня. Він є собака. Він є гірший від собаки. Він є гній".

Отже нарешті трафила коса на камінь!...

Більше про сю скандальну ... напишемо у слідуючім числі „Канадийця".

Хто доси не заплатив за „Канадийця" а читав його нехай буде ласкав заплатити.